

Ján Mančuška

A Gap | Mezera

5 | 9 – 17 | 10 | 2020

The logo for 'hunt kastner' is a green square with the text 'hunt kastner' in white lowercase letters.

Galerie hunt kastner s potěšením uvádí samostatnou výstavu Jána Mančušky, představující filmovou instalaci z roku 2007 s názvem „Mezera“ (A Gap). Výstavu pořádáme ve spolupráci s galerií Meyer Riegger v rámci programu mezigalerijní spolupráce SUMO 2020. Zároveň jde o první vystavení tohoto díla od jeho prvního uvedení v roce 2007. Toto dílo se skládá ze čtyř simultánních ozvučených videí a bylo vytvořeno přímo pro galerijní prostor Meyer Riegger. Jak je u autora typické, pracuje se v něm kriticky s metodou konstrukce příběhu a s možnostmi transformace prostoru prostřednictvím využití dramatických postupů. Mančuška v tomto případě nepracoval pouze s prostorem galerie, ale vybízel rovněž návštěvníky k interakci tím, že k pochopení příběhu bylo nutné pohybovat se v prostoru.

Scénář, postavy a příběh filmů tvořících instalaci „Mezera“ vycházely zejména z půdorysu galerie. Příběh setkání vztahů tří propojených osob (Ivana, Evy a Jiného) na různých emočních rovinách se v galerijním prostoru odvíjí prostřednictvím tří různých videí. Protagonista v důsledku zranění zapomněl na dřívější události, takže mu ostatní dva aktéři musí vysvětlovat skutečný stav věcí. Postava z posledního filmu (On) je od ostatních oddělena prostřednictvím mezery v podobě prázdné místnosti – je odsouzena k samotě a stojí mimo hlavní příběhovou linku. Spojitost této postavy s ostatními postavami se odhaluje pouze nepřímo a teprve v závěru filmu.

Čtyři videa, nacházející se odděleně v různých prostorách galerie, představují čtyři různé postavy. Jsou to: Ivan, Eva, Jiný a On. Všechna videa hrají zároveň. Příběh filmu postupně vypráví každá ze čtyř postav, jež se však nacházejí v různých prostorách. Zpočátku jsou mezi jednotlivými scénami mezery a divák má šanci se přesouvat z místnosti do místnosti a sledovat příběhovou linku. Tempo vyprávění se však postupně zrychluje, narativní sekvence se začínají překrývat, a nakonec všechna videa hrají zároveň. K pochopení příběhu je nutné sledovat vazby všech postav, takže se divák musí znovu a znovu vracet k jednotlivým postavám a pro sestavení celého příběhu využívat vlastní paměť. To vše se odehrává v mezerách ve filmu, přičemž mezera je zároveň tématem samotného filmu. Mezerou je ale i fyzický prostor galerie, jenž se stává průchodem mezi jednotlivými projekcemi, což vede ke zhmotnění prázdna.

Rozhodnutí o novém vystavení tohoto díla, vytvořeného původně speciálně pro galerii Meyer Riegger z Karlsruhe, a jeho instalace představovaly jedinečnou výzvu, čehož si sám autor byl dobře vědom. Naším úkolem bylo znovu vytvořit a přeorganizovat stávající prostor tak, aby dílo bylo srozumitelné. Při úvahách nad tím, jak třináct let po jejím vzniku co nejdříve vystavit tuto instalaci, nám poskytla neocenitelnou pomoc jednak organizace Ján Mančuška Estate a zejména pak také umělec a Mančuškův blízký přítel Tomáš Svoboda, který nám zprostředkoval svůj neocenitelný vhled do problému, pomoc a odborné znalosti.

Ján Mančuška (1972 Bratislava – 2011 Praha) se na české umělecké scéně objevil koncem 90. let společně se skupinou spolužáků z AVU pod hlavičkou umělecké skupiny Bezhlavý jezdec (dalšími členy byli Josef Bolf, Jan Šerých a Tomáš Vaněk). Tento laureát Ceny Jindřicha Chalupeckého za rok 2004 se velmi záhy stal jedinečným hlasem na mezinárodní umělecké scéně. Jeho díla se nacházejí ve sbírkách významných světových institucí, jako je například pařížské Centre Pompidou či newyorské MoMa. Jeho díla byla vystavena rovněž v československém pavilonu na 51. Bienále v Benátkách (2005), ve Frankfurter Kunstverein (2007), Kunsthalle Basel (2008), a posmrtná výstava se pod názvem „První retrospektiva“ v roce 2015 uskutečnila v pražské GHMP a bratislavské SNG.

Speciální poděkování patří Julii Hölz, Tomáši Svobodovi, Martě Borowiecové, Štěpánu Pechovi a Vítu Havránkovi za jejich pomoc a podporu při přípravě této výstavy. Rádi bychom rovněž poděkovali Ministerstvu kultury ČR a městu Praze za dlouhodobou podporu našeho výstavního programu.